

C/2023/442

1.12.2023

P9_TA(2023)0103

Stosunki instytucjonalne między UE a Radą Europy

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 18 kwietnia 2023 r. w sprawie stosunków instytucjonalnych między UE a Radą Europy (2022/2137(INI))

(C/2023/442)

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 6 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE), art. 165 ust. 3, art. 167 ust. 3 i art. 220 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), a także Protokół dotyczący artykułu 6 ustęp 2 TUE w sprawie przystąpienia Unii do europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (EKPC),
- uwzględniając opinię 2/13 Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) z 18 grudnia 2014 r.,
- uwzględniając protokół ustaleń między Radą Europy a Unią Europejską z 11 maja 2007 r.,
- uwzględniając plan działania przyjęty na szczycie Rady Europy w Warszawie 17 maja 2005 r. (CM(2005)80 final) oraz załącznik 1 do niego pt. „Wytyczne w sprawie stosunków między Radą Europy a Unią Europejską”,
- uwzględniając porozumienie w sprawie wzmocnienia współpracy między Zgromadzeniem Parlamentarnym Rady Europy a Parlamentem Europejskim z 28 listopada 2007 r.,
- uwzględniając umowę między Wspólnotą Europejską a Radą Europy z 18 czerwca 2008 r. w sprawie współpracy między Agencją Praw Podstawowych Unii Europejskiej (FRA) a Radą Europy,
- uwzględniając podpisaną 1 kwietnia 2014 r. deklarację intencji w sprawie współpracy między Radą Europy a Komisją Europejską w regionie objętym procesem rozszerzenia UE oraz w krajach Partnerstwa Wschodniego i południowego regionu Morza Śródziemnego (region sąsiedztwa UE),
- uwzględniając konkluzje Rady w sprawie priorytetów UE w dziedzinie współpracy z Radą Europy w latach 2020–2022 z 13 lipca 2020 r. oraz w latach 2023–2024 z 30 stycznia 2023 r.,
- uwzględniając przyjętą na 132. sesji decyzję Komitetu Ministrów Rady Europy (CM/Del/Dec(2022)132/4) w sprawie współpracy między Radą Europy a Unią Europejską,
- uwzględniając Konwencję Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej (konwencja stambulska),
- uwzględniając Europejską kartę społeczną i protokoły dodatkowe do niej oraz zrewidowaną Europejską kartę społeczną,
- uwzględniając Europejską kartę języków regionalnych lub mniejszościowych z 25 czerwca 1992 r. oraz Konwencję ramową o ochronie mniejszości narodowych z 10 listopada 1994 r.,
- uwzględniając rezolucje Rady Europy o ustanowieniu rozszerzonego porozumienia częściowego w sprawie szlaków kulturowych i o potwierdzeniu tego porozumienia (CM/Res(2010)53 i CM/Res(2013)66),
- uwzględniając deklarację Rady Europy w sprawie Santiago de Compostela z 23 października 1987 r. z okazji ogłoszenia Drogi św. Jakuba pierwszym europejskim szlakiem kulturowym oraz 48 europejskich szlaków kulturowych Rady Europy,
- uwzględniając rezolucję CM/Res(2022)2 Komitetu Ministrów Rady Europy z 16 marca 2022 r. w sprawie ustania członkostwa Federacji Rosyjskiej w Radzie Europy,

- uwzględniając rezolucję 2430 (2022) Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy z 26 kwietnia 2022 r. pt. „Beyond the Lisbon Treaty: strengthening the strategic partnership between the Council of Europe and the European Union” [Wyjść poza traktat lizboński: wzmocnienie partnerstwa strategicznego między Radą Europy a Unią Europejską],
 - uwzględniając sprawozdanie Jeana-Claude’a Junckera z 11 kwietnia 2006 r. pt. „Jedna ambicja dla kontynentu europejskiego”,
 - uwzględniając sprawozdanie grupy refleksji wysokiego szczebla w ramach Rady Europy z października 2022 r.,
 - uwzględniając swoją rezolucję z 19 maja 2010 r. w sprawie międzyinstytucjonalnych aspektów przystąpienia Unii Europejskiej do europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności ⁽¹⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z 25 października 2016 r. zawierającą zalecenia dla Komisji w kwestii utworzenia unijnego mechanizmu dotyczącego demokracji, praworządności i praw podstawowych ⁽²⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z 7 października 2020 r. w sprawie ustanowienia unijnego mechanizmu na rzecz demokracji, praworządności i praw podstawowych ⁽³⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z 24 czerwca 2021 r. w sprawie sprawozdania Komisji na temat praworządności z 2020 r. ⁽⁴⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z 19 maja 2022 r. w sprawie sprawozdania Komisji na temat praworządności z 2021 r. ⁽⁵⁾,
 - uwzględniając art. 225 Regulaminu,
 - uwzględniając art. 66 Regulaminu Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy,
 - uwzględniając sprawozdanie z wyników Konferencji w sprawie przyszłości Europy z 9 maja 2022 r., w szczególności pkt 2 propozycji 48 zatytułowanej „Kultura i wymiana”,
 - uwzględniając art. 54 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Spraw Konstytucyjnych (A9-0056/2023),
- A. mając na uwadze, że Unia Europejska i Rada Europy są naturalnymi partnerami i sojusznikami w propagowaniu i monitorowaniu praw człowieka, poszanowania podstawowych wolności, demokracji i praworządności na kontynencie europejskim; mając na uwadze, że UE i Rada Europy zobowiązały się do osiągnięcia większej jedności między krajami europejskimi poprzez promowanie demokratycznej stabilności i bezpieczeństwa;
- B. mając na uwadze, że utrzymujące się wewnętrzne i zewnętrzne wyzwania dla międzynarodowego ładu opartego na zasadach, dla demokracji i praworządności, a także rosyjska wojna napastnicza przeciwko Ukrainie i wpływ, jaki mają one na prawa człowieka w Europie, dostarczają silnych argumentów za dalszym wzmocnieniem współpracy instytucjonalnej między UE a Radą Europy;
- C. mając na uwadze, że 15 marca 2022 r. w wyniku wojny napastniczej prowadzonej przez Federację Rosyjską przeciwko Ukrainie i w następstwie jednogłośnie przyjętej opinii Zgromadzenia Parlamentarnego Komitet Ministrów Rady Europy postanowił, że Federacja Rosyjska, po 26 latach członkostwa, przestanie należeć do Rady Europy;
- D. mając na uwadze, że pozbawienie Rosji członkostwa oznacza poważną zmianę dla Rady Europy i przyszłości kontynentu europejskiego; mając na uwadze, że zmiana ta oznacza, że blok 27 państw członkowskich UE stanowi obecnie dwie trzecie ludności reprezentowanej przez państwa członkowskie Rady Europy; mając na uwadze, że będzie to miało wpływ na stosunki UE-27 z Radą Europy;
- E. mając na uwadze, że w 2022 r. przypadła 15. rocznica podpisania protokołu ustaleń między Radą Europy a Unią Europejską oraz porozumienia w sprawie wzmocnienia współpracy między Zgromadzeniem Parlamentarnym Rady Europy a Parlamentem Europejskim;

⁽¹⁾ Dz.U. C 161 E z 31.5.2011, s. 72.

⁽²⁾ Dz.U. C 215 z 19.6.2018, s. 162.

⁽³⁾ Dz.U. C 395 z 29.9.2021, s. 2.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 81 z 18.2.2022, s. 27.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 479 z 16.12.2022, s. 18.

- F. mając na uwadze, że chociaż UE i Rada Europy mają odrębne i bardzo różne systemy prawne, w „Wytycznych w sprawie stosunków między Radą Europy a Unią Europejską”⁽⁶⁾ z 2005 r. podkreślono już, że „wspólny cel Europy bez nowych linii podziału można najlepiej osiągnąć poprzez odpowiednie wykorzystanie norm i standardów, a także doświadczenia i wiedzy fachowej wypracowanych w Radzie Europy przez ponad pół wieku” oraz stwierdzono, że „współpraca prawna” między organizacjami „powinna być kontynuowana i dalej rozwijana”, a w wytycznej nr 5 stwierdza się, że UE „będzie w ramach swoich kompetencji dążyć do transpozycji tych aspektów konwencji Rady Europy do prawa Unii Europejskiej”;
- G. mając na uwadze, że w protokole ustaleń z 2007 r. między obiema organizacjami stwierdzono, że „Unia Europejska uznaje Radę Europy za źródło tekstów służących za ogólnoeuropejski punkt odniesienia, jeśli chodzi o prawa człowieka” oraz że „Rada Europy pozostanie punktem odniesienia w dziedzinie praw człowieka, praworządności i demokracji w Europie”;
- H. mając na uwadze, że obecne ramy współpracy między UE a Radą Europy nie uwzględniają wejścia w życie traktatu lizbońskiego 1 grudnia 2009 r. ani strategicznego partnerstwa na rzecz współpracy w zakresie praworządności, demokracji i praw człowieka, które to partnerstwo do dzisiaj obie organizacje umocniły;
- I. mając na uwadze, że art. 220 ust. 1 TFUE mówi, że Unia musi ustanowić wszelkie właściwe formy współpracy z Radą Europy; mając na uwadze, że art. 6 ust. 2 TUE stanowi, że Unia musi przystąpić do EKPC;
- J. mając na uwadze, że w rezolucji 2430 (2022) pt. „Wyjść poza traktat lizboński: wzmocnienie partnerstwa strategicznego między Radą Europy a Unią Europejską” Zgromadzenie Parlamentarne Rady Europy zaapelowało o nowy impuls do wzmocnienia partnerstwa strategicznego między Radą Europy a Unią Europejską;
- K. mając na uwadze, że w decyzji CM/Del/Dec(2022)132/4 w sprawie współpracy między Radą Europy a Unią Europejską Komitet Ministrów Rady Europy również zaapelował o dalsze zacieśnianie współpracy z Unią Europejską ze względu na wiele wyzwań stojących obecnie przed Europą;
- L. mając na uwadze, że w czerwcu 2022 r. sekretarz generalna Rady Europy powołała grupę refleksji wysokiego szczebla, aby wydała zalecenia dotyczące roli Rady Europy w reagowaniu na nowe wyzwania stojące przed Europą i światem; mając na uwadze, że grupa refleksji wydała zalecenia w październiku 2022 r., rekomendując na przykład zintensyfikowanie dialogu politycznego między Radą Europy a Unią Europejską oraz rozważenie aktualizacji i wzmocnienia protokołu ustaleń z 2007 r.;
- M. mając na uwadze, że 7 listopada 2022 r. Komitet Ministrów Rady Europy uzgodnił, że zorganizuje 16–17 maja 2023 r. w Reykjavíku na Islandii czwarty szczyt szefów państw i rządów państw członkowskich Rady Europy z udziałem przedstawicieli UE; mając na uwadze, że według oczekiwania zagadnienie współpracy między UE a Radą Europy znajdzie się wśród głównych punktów porządku obrad szczytu, który będzie odbywać się w ważnym momencie i da okazję do modernizacji stosunków między obiema organizacjami;
- N. mając na uwadze, że UE pozostaje największym darczyńcą Rady Europy na działania w zakresie współpracy technicznej, które są prowadzone w regionie objętym procesem rozszerzenia UE, krajach Partnerstwa Wschodniego, państwach członkowskich UE, południowym regionie Morza Śródziemnego i Azji Środkowej, a także obejmują obszary tematyczne; mając na uwadze, że w 2021 r. globalna wielkość współpracy z tytułu wspólnych programów UE i Rady Europy wyniosła 207,4 mln EUR; mając na uwadze, że na wspólne programy współpracy w dziedzinie praworządności przeznaczono w 2021 r. 54,7 % łącznego budżetu;
- O. mając na uwadze, że wartość finansowa wspólnych programów realizowanych w państwach członkowskich UE stale rosła w ostatnich latach ze względu na ustrukturyzowaną współpracę i wprowadzone od 2019 r. ramy wsparcia technicznego objęte programem wspierania reform strukturalnych i Instrumentem Wsparcia Technicznego UE;
- P. mając na uwadze, że Bank Rozwoju Rady Europy (CEB) jest najstarszym europejskim wielostronnym bankiem rozwoju posiadającym mandat wyłącznie społeczny; mając na uwadze, że poza współpracą z innymi międzynarodowymi instytucjami finansowymi i kilkoma wyspecjalizowanymi agencjami ONZ CEB regularnie współpracuje także z UE w zakresie wspólnych inicjatyw, takich jak ramy inwestycyjne dla Bałkanów Zachodnich, sąsiedzki fundusz inwestycyjny i Wschodnioeuropejskie Partnerstwo na rzecz Efektywności Energetycznej i Środowiska;

⁽⁶⁾ Wytyczne w sprawie stosunków między Radą Europy a Unią Europejską, załączone do planu działania Rady Europy przyjętego w Warszawie (CM(2005)80 final) 17 maja 2005 r.

- Q. mając na uwadze, że negocjacje w sprawie przystąpienia UE do EKPC, zawieszono w związku z opinią TSUE z 18 grudnia 2014 r. w sprawie niezgodności projektu umowy o przystąpieniu UE z traktatami UE, zostały wznowione we wrześniu 2020 r. i weszły w fazę końcową;
- R. mając na uwadze, że UE już teraz w dużym stopniu polega na Radzie Europy w zakresie monitorowania i wspierania praworządności w swoich państwach członkowskich oraz państwach, które chcą do UE przystąpić; mając na uwadze, że źródła informacji wykorzystywane przez Komisję przy ustalaniu wskaźników do pomiaru stanu praworządności i funkcjonowania systemów sądowych w państwach członkowskich obejmują listę kontrolną dotyczącą praworządności przyjętą przez Europejską Komisję na rzecz Demokracji przez Prawo (Komisja Wenecka), sprawozdania zlecone przez UE agencjom Rady Europy, takie jak coroczne badanie funkcjonowania systemów sądowych zlecane przez UE Europejskiej Komisji na rzecz Efektywności Wymiaru Sprawiedliwości jako część unijnej tablicy wyników wymiaru sprawiedliwości, a także regularne sprawozdania na tematy związane z praworządnością sporządzane przez agencje Rady Europy, w szczególności dotyczące niezależności sądownictwa i walki z korupcją;
- S. mając na uwadze, że Parlament wielokrotnie wzywał do ustanowienia unijnego mechanizmu na rzecz demokracji, praworządności i praw podstawowych, obejmującego wszystkie aspekty art. 2 TUE; mając na uwadze, że ustanowienie takiego mechanizmu stworzyłoby możliwość sformalizowanej, ustrukturyzowanej i kompleksowej współpracy między UE a Radą Europy w zakresie obrony tych wartości na podstawie specjalnej umowy o partnerstwie;
- T. mając na uwadze, że Rada Europy zdobyła rozległe doświadczenie i wiedzę specjalistyczną w dziedzinie współpracy międzyrządowej i działań pomocowych w obszarze praw człowieka, ustanowiwszy szereg mechanizmów monitorowania i kontroli praw człowieka oraz różne szanowane komitety monitorujące prawa człowieka, takie jak Europejski Komitet Praw Społecznych, Europejski Komitet do spraw Zapobiegania Torturom oraz Nieludzkiemu lub Poniżającemu Traktowaniu albo Karaniu, Europejska Komisja przeciwko Rasizmowi i Nietolerancji, Komitet Ekspertów ds. Europejskiej Karty Języków Regionalnych lub Mniejszościowych, komitet doradczy ds. Konwencji ramowej o ochronie mniejszości narodowych, a także Komisarz Praw Człowieka Rady Europy; mając na uwadze, że ponieważ UE nie przystąpiła do ważnych konwencji praw człowieka Rady Europy, nie może być reprezentowana w ich organach nadzorczych;
- U. mając na uwadze, że działania Komisji Weneckiej opierają się na trzech głównych zasadach europejskiego dziedzictwa konstytucyjnego: demokracji, prawach człowieka i praworządności; mając na uwadze, że Komisję Wenecką ustanowiono w 1990 r. w odpowiedzi na pilną potrzebę udzielenia krajom Europy Środkowej i Wschodniej pomocy w przyjmowaniu nowych konstytucji po upadku muru berlińskiego; mając na uwadze, że Komisja Wenecka odegrała bardzo ważną rolę w demokratyzacji państw Europy Środkowej i Wschodniej, które wyraziły chęć przystąpienia do UE; mając na uwadze, że opinie Komisji cieszą się dużym autorytetem i w większości przypadków są respektowane; mając na uwadze, że UE zdecydowanie zachęca państwa, które chcą przystąpić do UE, jak również obecne państwa członkowskie, do stosowania się do opinii Komisji Weneckiej;
- V. mając na uwadze, że umowa między Wspólnotą Europejską a Radą Europy z 2008 r. o współpracy między Agencją Praw Podstawowych Unii Europejskiej a Radą Europy ustanowiła ogólne ramy współpracy w celu opracowania wspólnych projektów w dziedzinach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, prowadzenia dialogu z zainteresowanymi stronami, aby poprawić przestrzeganie praw podstawowych w Europie, koordynowania działań komunikacyjnych, aby podnieść świadomość praw podstawowych, wzajemnego informowania się o wynikach działań każdej organizacji oraz wymiany danych i prowadzenia konsultacji na szczeblu operacyjnym;
- W. mając na uwadze, że roczne sprawozdania w sprawie współpracy między Agencją Praw Podstawowych Unii Europejskiej a Radą Europy pokazują rozpiętość i zakres współpracy, począwszy od konsultacji dotyczących konkretnych projektów i działań, regularnej wymiany danych i informacji, udziału w wysłuchaniach Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy, udziału w spotkaniach dotyczących opracowywania projektów, a także we wspólnych projektach i działaniach, statusu Agencji jako obserwatora w kilku komisjach monitorujących i międzyrządowych Rady Europy, udziału w odpowiednich strukturach społeczeństwa obywatelskiego, po wzajemne odniesienia do prac drugiej strony;
- X. mając na uwadze, że utworzenie wspólnego systemu informacji Unii Europejskiej o prawach podstawowych (EFRIS) umożliwia zgromadzenie w jednej przestrzeni internetowej informacji na temat praw człowieka pochodzących z Rady Europy, Organizacji Narodów Zjednoczonych i UE, w tym od 2022 r. danych, analiz i ustaleń uzyskanych na podstawie Konwencji ramowej o ochronie mniejszości narodowych;
- Y. mając na uwadze, że zasadniczym obszarem współpracy z Radą Europy powinno być zwalczanie dyskryminacji osób znajdujących się w trudnej sytuacji, takich jak kobiety, osoby z niepełnosprawnościami, Romowie, osoby LGBTI+ i osoby starsze, oraz poprawa ich praw, które nadal nie są w pełni przestrzegane w państwach członkowskich;

- Z. mając na uwadze, że konwencja stambulska, która weszła w życie 1 sierpnia 2014 r., została podpisana przez UE 12 czerwca 2017 r., ale nie została jeszcze ratyfikowana; mając na uwadze, że 21 lutego 2023 r. Rada zwróciła się do Parlamentu o zgodę na przyjęcie decyzji w sprawie zakończenia procesu przystąpienia UE do konwencji, co jest konieczne przed ostatecznym zatwierdzeniem przez Radę; mając na uwadze, że wszystkie państwa członkowskie UE podpisały konwencję stambulską, ale zaledwie 21 ją ratyfikowało; mając na uwadze, że przystąpienie UE do konwencji stambulskiej nie zwalnia państw członkowskich z obowiązku jej ratyfikacji na szczeblu krajowym oraz że oba procesy powinny iść ze sobą w parze;
- AA. mając na uwadze, że Europejska karta społeczna i zrewidowana Europejska karta społeczna to przełomowe instrumenty ochrony i egzekwowania podstawowych praw związkowych, pracowniczych i socjalnych oraz poprawy warunków pracy i życia obywateli europejskich; mając na uwadze, że 22 państwa członkowskie UE ratyfikowały pierwotną kartę i 22 państwa członkowskie ratyfikowały także jej zrewidowaną wersję;
- AB. mając na uwadze, że Rada Europy jest jedyną ogólnoeuropejską organizacją międzyrządową, która oferuje instrumenty prawne i mechanizmy ochrony mniejszości w całej Europie; mając na uwadze, że Konwencja ramowa Rady Europy o ochronie mniejszości narodowych jest jak dotąd najbardziej kompleksowym prawnie wiążącym wielostronnym instrumentem mającym chronić prawa osób należących do mniejszości narodowych; mając na uwadze, że proces monitorowania na podstawie tej konwencji ma dobrą opinię; mając na uwadze, że potrzebę ochrony mniejszości za pomocą tego specjalnego instrumentu dostrzeżono po gwałtownych konfliktach, które wstrząsnęły Europą w latach 90. XX wieku; mając na uwadze, że ta sama troska kierowała przyjęciem w 1993 r. kryteriów kopenhaskich dotyczących poszanowania praw mniejszości w kontekście polityki rozszerzenia UE; mając na uwadze, że w Unii potrzebne są ramy prawne dotyczące mniejszości, aby zagwarantować i monitorować ich prawa;
- AC. mając na uwadze, że Europejska karta języków regionalnych lub mniejszościowych jest jedyną europejską konwencją chroniącą i promującą historyczne języki regionalne i mniejszościowe w Europie; mając na uwadze, że nadrzędnym celem tego instrumentu jest zachowanie języków mniejszościowych i regionalnych jako istotnej części europejskiego dziedzictwa kulturowego;
- AD. mając na uwadze, że UE podpisała i ratyfikowała Konwencję o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk (konwencja berneńska); mając na uwadze, że Rada Europy, przy której działa stały komitet, tworzy odpowiednie ramy prawne dla zwalczania przestępstw przeciwko środowisku; mając na uwadze, że Komitet Ministrów Rady Europy zalecił, aby państwa członkowskie rozważyły, czy uznać prawo do czystego, zdrowego i zrównoważonego środowiska za prawo człowieka; mając na uwadze, że z globalnymi wyzwaniami środowiskowymi i klimatycznymi, które stoją przed nami, można sobie lepiej poradzić w drodze wspólnych działań i koordynacji między UE a Radą Europy;
- AE. mając na uwadze, że Rada Europy zwróciła się do Unii Europejskiej, aby jak najszybciej przystąpiła do rozszerzonego porozumienia częściowego w sprawie szlaków kulturowych;
- AF. mając na uwadze, że wpływ Rady Europy wykracza poza kontynent europejski, jako że wiele z jej konwencji jest otwartych do podpisu na całym świecie, a kilka z jej mechanizmów ma zasięg globalny;
- AG. mając na uwadze, że w deklaracji intencji z 2014 r. w sprawie współpracy między Radą Europy a Komisją Europejską w regionie objętym procesem rozszerzenia UE oraz w krajach Partnerstwa Wschodniego i południowego regionu Morza Śródziemnego ustanowiono strategiczne ramy pomocy w propagowaniu praw człowieka, demokracji i praworządności w regionach objętych procesem rozszerzenia i polityką sąsiedztwa UE w oparciu o wiążące konwencje międzynarodowe, organy monitorujące i programy pomocy Rady Europy; mając na uwadze, że wspólne programy i ramy współpracy partnerskiej wdrażane w tym kontekście stanowią zasadniczy element unijnej polityki rozszerzenia i sąsiedztwa;
- AH. mając na uwadze, że w propozycji nr 48 we wnioskach z Konferencji w sprawie przyszłości Europy podkreślono, że języki mniejszościowe i regionalne wymagają dodatkowej ochrony, oraz zwrócono uwagę na Konwencję Rady Europy o językach mniejszościowych i Konwencję ramową o ochronie mniejszości narodowych;
- AI. mając na uwadze, że w stosunkach parlamentarnych obie instytucje nie wykorzystały jeszcze w pełni potencjału porozumienia w sprawie wzmacniania współpracy między Zgromadzeniem Parlamentarnym Rady Europy a Parlamentem Europejskim i mogłyby te stosunki jeszcze wzmocnić;

Dalsze wzmacnianie stosunków instytucjonalnych

1. przyznaje, że stosunki instytucjonalne między UE a Radą Europy, jako dwiema organizacjami o równej pozycji międzynarodowej, z czasem znacznie się rozwinęły i przekształciły w strategiczne partnerstwo;

2. uważa za konieczne dalsze wzmacnianie współpracy instytucjonalnej między UE a Radą Europy oraz nadanie nowego impulsu współpracy dwustronnej w zakresie propagowania i obrony demokracji, praworządności oraz podstawowych wolności i praw człowieka, w tym praw mniejszości;
3. zauważa, że na przestrzeni lat współpraca między tymi dwiema organizacjami międzynarodowymi rozwijała się, ale istnieją jeszcze możliwości intensywniejszej „współpracy międzyorganizacyjnej”, gdyż UE, zgodnie z wytycznymi w sprawie stosunków między Radą Europy a Unią Europejską z 2005 r., dąży do transpozycji do prawa Unii Europejskiej tych aspektów konwencji Rady Europy i innych instrumentów, w odniesieniu do których posiada odpowiednie kompetencje;
4. podkreśla, że ponieważ UE stopniowo przekształcała się w unię polityczną, wzrosła liczba obszarów, w których działania obu organizacji pokrywają się i wzajemnie uzupełniają; uważa zatem, że z uwagi na częste nakładanie się kompetencji ważne jest, by unikać rozbieżnych standardów lub powielania prac; stwierdza, że w związku z powyższym ważne jest ustanowienie odpowiednich kanałów konsultacji między Unią Europejską a Radą Europy, które umożliwiłyby koordynację prac normatywnych w początkowej fazie, zwłaszcza w obszarach objętych zakresem obecnego lub przyszłego protokołu ustaleń;
5. wskazuje, że kontakty instytucjonalne na wszystkich szczeblach byłyby korzystne dla obu organizacji, przyczyniłyby się do zapewnienia zrównoważonych stosunków instytucjonalnych między obiema organizacjami i zwiększyły widoczność Rady Europy;

Przystąpienie UE do EKPC i inne formy współpracy w dziedzinie praw podstawowych

6. przypomina, że traktat lizboński wprowadził prawne zobowiązanie UE do przystąpienia do EKPC, zapisane w art. 6 ust. 2 TUE, oraz określił w protokole dotyczącym art. 6 ust. 2 TUE warunki umowy w sprawie tego przystąpienia; przyjmuje do wiadomości przedstawioną 18 grudnia 2014 r. opinię 2/13 TSUE w sprawie projektu umowy dotyczącej przystąpienia UE do EKPC;
7. wyraża zadowolenie, że Komisja i Rada odnowiły zobowiązanie do przystąpienia UE do EKPC i wznowienia negocjacji w 2020 r.; potwierdza swoje silne zaangażowanie i wsparcie na rzecz przystąpienia UE do EKPC (?); z zadowoleniem przyjmuje porozumienie osiągnięte przez strony na 18. posiedzeniu grupy negocjacyjnej 46 + 1 oraz decyzję o wstępnym uzgodnieniu pakietu zmienionych projektów instrumentów akcesyjnych; wzywa Radę i państwa członkowskie, aby podjęły wszelkie niezbędne kroki i dołożyły wszelkich starań w celu rozwiązania nierozstrzygniętych kwestii dotyczących aktów w obszarze wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa i odniesienia się do wszystkich zastrzeżeń TSUE wyrażonych w opinii 2/13 z 18 grudnia 2014 r., dążąc do pomyślnego zakończenia negocjacji, najlepiej przed czwartym szczytem Rady Europy, który odbędzie się 16 i 17 maja 2023 r. na Islandii; uważa, że te nierozstrzygnięte kwestie są złożone, ale można je rozwiązać;
8. podkreśla, że przystąpienie UE stanowi priorytetowy cel obu organizacji; podkreśla, że przystąpienie UE do EKPC przyniosłoby liczne korzyści, w tym zwiększenie spójności między prawem UE a systemem konwencji Rady Europy oraz harmonizację prawodawstwa i orzecznictwa UE i Rady Europy w dziedzinie praw człowieka; podkreśla ponadto, że w wyniku przystąpienia UE zostałaby objęta jurysdykcją Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (ETPC), co jeszcze bardziej wzmocniłoby ochronę obywateli UE przed działaniami instytucji i organów Unii, gdyż osoby fizyczne mogłyby wносить sprawy przeciwko UE bezpośrednio do ETPC; podkreśla, że przystąpienie UE do EKPC stworzyłoby nieodzowny mechanizm zewnętrzny gwarantujący poszanowanie praw człowieka i pełne przestrzeganie zasad praworządności przez UE i jej instytucje;
9. podkreśla, że w wyniku przystąpienia UE będzie odgrywać w systemie konwencji bardziej znaczącą rolę, gdyż będzie ona obejmować proporcjonalny wkład do budżetu Rady Europy, wyznaczanie kandydatów na sędziów ETPC, udział delegacji Parlamentu Europejskiego w posiedzeniach Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy związanych z wyborem sędziów ETPC oraz reprezentację w Komitecie Ministrów podczas kontroli wykonania wyroków ETPC;
10. z zadowoleniem przyjmuje cenny wkład, jaki EKPC i orzecznictwo ETPC wniosły w obronę i propagowanie praworządności i praw podstawowych w UE; apeluje o ścisłą i lepszą współpracę sądową między ETPC a TSUE oraz o dalszą harmonizację między systemem konwencji a prawem UE; jest zaniepokojony skalą niewykonywania wyroków ETPC, co ma negatywny wpływ na praworządność i osłabia działania zewnętrzne Unii w zakresie praw człowieka, zwłaszcza w odniesieniu do państw spoza UE będących członkami Rady Europy; wzywa wszystkie państwa członkowskie,

(?) Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 19 maja 2010 r. w sprawie międzyinstytucjonalnych aspektów przystąpienia Unii Europejskiej do europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (Dz.U. C 161 E z 31.5.2011, s. 72).

by zapewniły przestrzeganie EKPC i całego orzecznictwa ETPC; wzywa Komisję, aby uważniej monitorowała, czy państwa członkowskie UE wykonują wyroki ETPC, i stosowała w związku z tym odpowiednie narzędzia, takie jak mechanizm praworządności oraz, w stosownych przypadkach, rozporządzenie w sprawie warunkowości; zobowiązuje się nadal analizować, jak zapewnić lepsze przestrzeganie przez państwa członkowskie orzecznictwa ETPC w obecnych i przyszłych ramach politycznych i prawnych UE, łącznie z możliwością zmiany traktatu;

11. przypomina, jak istotna jest obiecująca współpraca między Agencją Praw Podstawowych Unii Europejskiej a Radą Europy – zilustrowana w sprawozdaniu z 2022 r. o współpracy między Agencją Praw Podstawowych Unii Europejskiej a Radą Europy – w dążeniu do realizacji wspólnych celów i priorytetów strategicznych związanych z propagowaniem i ochroną praw człowieka, przypomina też, że trzeba unikać powielania działań i zapewnić komplementarność prac FRA i Rady Europy;

12. jest zdania, że zarówno Rada Europy, jak i FRA powinny dalej rozwijać wzajemne stosunki, np. poprzez rozszerzenie konwencji Rady Europy objętych EFRIS oraz przez zapraszanie FRA do udziału w pracach Komisji Weneckiej;

13. wzywa Komisję, aby ściśle współpracowała z Radą Europy w dziedzinie sztucznej inteligencji i nowych technologii cyfrowych, m.in. jeśli chodzi o ich odpowiednie wykorzystanie przez organy ścigania i wpływ na prawa człowieka, praworządność i demokrację;

14. wzywa Komisję do zacieśnienia współpracy i zwiększenia komplementarności we wszystkich obszarach związanych z prawami człowieka, w których Rada Europy rozwinęła istotną działalność, takich jak walka z dyskryminacją, zwalczanie handlu ludźmi, migracja, sprawiedliwość i równość;

Przystąpienie UE do innych konwencji Rady Europy oraz udział w organach Rady Europy i powiązanych agencjach

15. opowiada się za jak najpełniejszym dostosowaniem UE do systemu konwencji Rady Europy przez sfinalizowanie przystąpienia do innych już podpisanych przez UE traktatów Rady Europy, takich jak konwencja stambulska, oraz dążenie do przystąpienia UE do pozostałych traktatów, których nie jest jeszcze stroną, takich jak Europejska konwencja o zapobieganiu torturom oraz nieludzkiemu lub poniżającemu traktowaniu albo karaniu, konwencja z Lanzarote, Prawnokarna konwencja o korupcji i Cywilnoprawna konwencja o korupcji; wzywa Komisję i państwa członkowskie, by poczyniły postępy, jeśli chodzi o przystąpienie Unii Europejskiej do zrewidowanej Europejskiej karty społecznej, oraz zaproponowały jasny harmonogram osiągnięcia tego celu; jest przekonany, że przystąpienie UE do tych konwencji zwiększy jej skuteczność w objętych nimi dziedzinach oraz będzie sprzyjać synergii i ułatwi współpracę między obiema organizacjami;

16. wyraża zadowolenie, że przeważająca większość konwencji negocjowanych w Radzie Europy umożliwia UE przystąpienie do nich, i podkreśla, że sama UE odgrywała kluczową rolę podczas negocjowania tych konwencji;

17. przyjmuje z zadowoleniem, że 13 czerwca 2017 r. UE podpisała konwencję stambulską; podkreśla, że przystąpienie UE do konwencji zapewni spójne europejskie ramy prawne dla unijnej wewnętrznej i zewnętrznej polityki zapobiegania i zwalczania przemocy wobec kobiet i przemocy ze względu na płeć oraz ochrony i wspierania ofiar; podkreśla, że przystąpienie UE do konwencji pozwoli na lepsze monitorowanie, interpretowanie i wdrażanie przepisów, programów i funduszy UE w obszarach objętych konwencją, a także na lepsze gromadzenie porównywalnych zdezagregowanych danych na szczeblu UE; w związku z tym wyraża zadowolenie, że Rada uzgodniła, aby zwrócić się do Parlamentu o zgodę na przyjęcie decyzji w sprawie zakończenia procesu przystąpienia UE do konwencji; wzywa Radę, aby przyspieszyła dyskusje i procedury w celu zapewnienia szybkiej ratyfikacji konwencji stambulskiej przez UE, do czego wymagana jest jedynie kwalifikowana większość w Radzie; wzywa Komisję i Radę, aby zapewniły pełne zaangażowanie Parlamentu w proces monitorowania konwencji po przystąpieniu UE; zdecydowanie zachęca sześć pozostałych państw członkowskich, które jeszcze nie ratyfikowały konwencji stambulskiej, aby niezwłocznie to uczyniły;

18. podkreśla, że przystąpienie do niektórych traktatów Rady Europy pozwoliłoby UE odgrywać aktywną rolę w organach Rady Europy, ułatwiłoby koordynację między UE a Radą Europy, a w niektórych przypadkach umożliwiłoby objęcie organów i agencji UE działaniami organów Rady Europy; uważa, że mogłoby to jeszcze bardziej poprawić partnerstwo i synergii między odpowiednimi organizacjami i jednocześnie pozwoliłoby uniknąć nakładania się działań w ich obszarach aktywności; ponawia apel o to, by Unia Europejska stała się pełnoprawnym członkiem Grupy Państw Przeciwko Korupcji, w której od 2019 r. UE ma status obserwatora; wzywa Komisję, aby oceniła, na ile możliwe jest jak najszybsze pełne włączenie UE w prace Europejskiej Komisji na rzecz Efektywności Wymiaru Sprawiedliwości, Europejskiej Komisji przeciwko Rasizmowi i Nietolerancji (ECRI), Komitetu Ekspertów ds. Oceny Środków Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy i Finansowaniu Terroryzmu, Grupy Ekspertów do spraw Przeciwdziałania Przemocy wobec Kobiet i Przemocy Domowej oraz komitetu ds. zapobiegania torturom (CPT), a także aby na bieżąco informowała Parlament o przebiegu tej oceny;

19. podkreśla szczególne znaczenie ścisłej współpracy z Radą Europy w walce z seksualnym wykorzystywaniem dzieci i ich niegodziwym traktowaniem w celach seksualnych; podkreśla znaczenie konwencji z Lanzarote jako pierwszego traktatu międzynarodowego dotyczącego niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych w domu lub rodzinie – traktatu, do którego każdy kraj na świecie może przystąpić i zwiększyć tym samym skuteczność walki z taką przestępczością na szczeblu międzynarodowym; jest przekonany, że UE powinna jak najszybciej sfinalizować proces przystąpienia do tej konwencji;
20. ponownie podkreśla znaczenie współpracy w sprawach karnych, między innymi w walce z handlem ludźmi i terroryzmem;
21. uważa, że konieczne jest dalsze zacieśnianie współpracy w dziedzinie praw człowieka związanych z ochroną środowiska i zwalczaniem przestępstw przeciwko środowisku;

Przegląd ram prawnych współpracy

22. uważa, że należy przeprowadzić przegląd istniejących ram współpracy między UE a Radą Europy w celu uwzględnienia zmian wprowadzonych przez traktat lizboński oraz rozwijających się stosunków między tymi dwiema organizacjami; proponuje w związku z tym, aby przeprowadzić przegląd protokołu ustaleń z 2007 r. i przeanalizować, w których obszarach współpraca była udana, a w których należy ją nasilić i rozszerzyć, z myślą o przekształceniu protokołu w główny instrument prawny kompleksowo koordynujący współpracę między UE a Radą Europy; proponuje ponadto uzupełnienie protokołu o porozumienia dotyczące działań w konkretnych kwestiach;
23. z zadowoleniem przyjmuje proces refleksji w Komitecie Ministrów i Zgromadzeniu Parlamentarnym Rady Europy na temat dalszego wzmacniania uzgodnień, koordynacji, dialogu politycznego i współpracy technicznej z Unią Europejską, z naciskiem na kwestie związane z demokracją, bezpieczeństwem i praworządnością;
24. oczekuje, że w oparciu o ten proces, a także prace grupy refleksji wysokiego szczebla w ramach Rady Europy, na czwartym szczycie szefów państw i rządów państw członkowskich Rady Europy, który odbędzie się 16 i 17 maja 2023 r. w Reykjavíku na Islandii, przedstawione zostaną także jasne konkluzje dotyczące przyszłej współpracy i stosunków między Radą Europy a UE;
25. popiera zorganizowanie czwartego szczytu szefów państw i rządów Rady Europy i apeluje do Sekretariatu Rady Europy, aby zaprosił przedstawicieli Unii Europejskiej do udziału w charakterze obserwatorów; wzywa Radę Europejską, aby angażowała Radę Europy w przygotowania do szczytów Europejskiej Wspólnoty Politycznej;

Partnerstwo na rzecz mechanizmu dotyczącego demokracji, praworządności i praw podstawowych

26. przypomina swoje stanowisko⁽⁸⁾ w sprawie konieczności ustanowienia mechanizmu na rzecz demokracji, praworządności i praw podstawowych obejmującego wszystkie wartości określone w art. 2 TUE; zaznacza, że należy przy tym korzystać z doświadczenia i wiedzy fachowej Rady Europy; przypomina, że również w swoich rezolucjach w sprawie sprawozdań Komisji na temat praworządności za rok 2020 z 24 czerwca 2021 r. i za rok 2021 z 19 maja 2022 r. Parlament mówił o potrzebie ścisłego zaangażowania Rady Europy i jej właściwych organów w ten mechanizm, np. przez bardziej ustrukturyzowane partnerstwo;
27. jest zdania, że w związku z powyższym UE i Rada Europy powinny zawrzeć specjalne porozumienie w sprawie mechanizmu na rzecz demokracji, praworządności i praw podstawowych obejmujące wszystkie wartości określone w art. 2 TUE;
28. podkreśla, że UE powinna korzystać z rozległej wiedzy fachowej i uznanych procesów organów Rady Europy w zakresie praw człowieka, podstawowych wolności, praw osób należących do mniejszości, walki z korupcją i sprawniejszych postępowań sądowych; wskazuje, że z uwagi na rozszerzoną współpracę w kwestiach praworządności i szerokie korzystanie przez UE ze wskaźników referencyjnych Rady Europy należy bardziej sformalizować i ustrukturyzować bieżącą współpracę, dzięki czemu współpraca się poprawi oraz zwiększy się widoczność działań Rady Europy;

⁽⁸⁾ Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 25 października 2016 r. zawierająca zalecenia dla Komisji w sprawie ustanowienia unijnego mechanizmu dotyczącego demokracji, praworządności i praw podstawowych (Dz.U. C 215 z 19.6.2018, s. 162) oraz rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 7 października 2020 r. w sprawie ustanowienia unijnego mechanizmu na rzecz demokracji, praworządności i praw podstawowych (Dz.U. C 395 z 29.9.2021, s. 2).

29. uznaje ważną pracę i wiedzę fachową Komisji Weneckiej służące poprawie funkcjonowania instytucji demokratycznych i poszanowania praw podstawowych, funkcjonowania systemów wymiaru sprawiedliwości oraz przeprowadzania wyborów i referendów; sprzyja dalszej współpracy między UE a Komisją Wenecką, m.in. w kontekście procesu rozszerzenia UE;

30. przypomina, że w procesie oceny postępów krajów kandydujących do przystąpienia do UE na podstawie kryteriów kopenhaskich systematyczny monitoring prowadzony przez Komisję w krajach kandydujących opierał się w dużej mierze na standardach opracowanych przez Radę Europy, w tym z wykorzystaniem wiedzy fachowej Komisji Weneckiej i publikowanych przez nią opinii;

31. przypomina, że UE uważa wdrożenie Konwencji ramowej o ochronie mniejszości narodowych przez kraje kandydujące za ważny element kryteriów przystąpienia dotyczących ochrony mniejszości, i uznaje ważną rolę, jaką ta konwencja odegrała w procesie integracji europejskiej; podkreśla, że Konwencja ramowa o ochronie mniejszości narodowych powinna nadal być głównym punktem odniesienia dla życia demokratycznego Unii; jest głęboko przekonany, że ze względu na zachowanie spójności, utrzymanie i wspieranie standardów demokratycznych, a także zaangażowanie w ochronę mniejszości jako wspólnej dla całej UE ogólnej zasady prawa Unia Europejska powinna uwzględniać standardy Konwencji ramowej o ochronie mniejszości narodowych podczas kontroli praworządności i praw podstawowych w UE; podkreśla, że wzmocniona współpraca w dziedzinie praw mniejszości prawdopodobnie doprowadziłaby do większej zgodności ze standardami i zaleceniami Rady Europy, ale również umożliwiłaby lepiej ukierunkowane finansowanie, w tym w kontekście rozszerzenia lub odbudowy pokonfliktowej;

32. ponawia zatem apel do Unii Europejskiej o przystąpienie do Konwencji ramowej o ochronie mniejszości narodowych i Europejskiej karty języków regionalnych lub mniejszościowych⁽⁹⁾ i apeluje o ściślejsze powiązania prawne między UE a Radą Europy w zakresie praw mniejszości, zwłaszcza w perspektywie rozszerzenia o Bałkany Zachodnie, Turcję, Ukrainę, Mołdawię i Gruzję;

33. apeluje o strategiczną i dobrze skoordynowaną współpracę między UE a Radą Europy w celu rozwiązania poważnych i powszechnych problemów wykluczenia, dyskryminacji i ubóstwa, z którymi borykają się Romowie w Europie, oraz o zwiększenie synergii między działaniami prowadzonymi w ramach strategicznego planu działania Rady Europy na rzecz integracji Romów i społeczności wędrownych (2020–2025) i unijnych ram strategicznych dotyczących Romów na lata 2020–2030;

34. postuluje zacieśnienie współpracy instytucjonalnej między UE a Radą Europy w zakresie równouprawnienia płci i praw kobiet, zwalczania dyskryminacji osób LGBTI+ i przemocy ze względu na płeć;

35. zauważa, że zarówno UE, jak i Rada Europy powinny kontynuować współpracę w kwestiach związanych ze wspieraniem pracy dziennikarzy, ochroną wolności mediów i przeciwdziałaniem mowie nienawiści, manipulacyjnemu rozpowszechnianiu dezinformacji oraz zagranicznym i krajowym ingerencjom w procesy wyborcze; uważa, że UE powinna opierać się na dobrych wynikach prac Platformy na rzecz ochrony dziennikarstwa i bezpieczeństwa dziennikarzy oraz ściśle współpracować z Komitetem Sterującym ds. Mediów i Społeczeństwa Informacyjnego; podkreśla, że należy wspierać środowisko sprzyjające wolności wypowiedzi w Europie, w internecie i poza nim, zgodnie z zaleceniem Rady Europy z 7 marca 2018 r. w sprawie pluralizmu mediów i przejrzystości własności mediów;

36. uważa, że konieczna jest poprawa współpracy instytucjonalnej między UE a Radą Europy w dalszym propagowaniu demokracji na szczeblu lokalnym i regionalnym oraz współpracy regionalnej i transgranicznej;

Współpraca w dziedzinie edukacji, kultury i różnorodności językowej

37. wskazuje, że art. 165 ust. 3 i art. 167 ust. 3 TFUE wyraźnie upoważniają UE do ustanowienia wszelkich odpowiednich form współpracy z Radą Europy w zakresie edukacji, sportu i kultury; przypomina o podjętej przez instytucje Rady Europy godnej uwagi pracy, która powinna stanowić podstawę projektów UE w tej dziedzinie;

38. podkreśla znaczenie edukacji w umacnianiu kultury poszanowania praw człowieka, demokracji i praworządności w naszych społeczeństwach; z zadowoleniem przyjmuje ważną pracę Rady Europy za pośrednictwem jej ram odniesienia dla kompetencji sprzyjających kulturze demokratycznej; wzywa UE, aby nasiliła współpracę z Radą Europy w tej dziedzinie; apeluje o ustanowienie wspólnych ram odniesienia dla edukacji obywatelskiej, koncentrujących się na demokracji, praworządności i prawach człowieka;

⁽⁹⁾ Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 13 listopada 2018 r. w sprawie norm minimalnych dla mniejszości w UE (Dz.U. C 363 z 28.10.2020, s. 13).

39. wyraża zadowolenie z powodzenia europejskiego systemu opisu kształcenia językowego, który stał się podstawowym narzędziem oceny umiejętności językowych;

40. przypomina, że obok poszanowania różnorodności kulturowej i religijnej do podstawowych wartości UE należy poszanowanie różnorodności językowej, o czym mowa w art. 22 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej i art. 3 TUE; przypomina również, że zadaniem UE jest wspieranie państw członkowskich w nauczaniu i upowszechnianiu ich języków (art. 165 ust. 2 TFUE) oraz że UE ma obowiązek szanować, chronić i wzmacniać różnorodność kulturową i językową (art. 167 ust. 1 TFUE); podkreśla, że organy Rady Europy mogą odegrać niezwykle istotną rolę w tym dziele;

41. podkreśla znaczenie współpracy, w szczególności w zakresie propagowania i ochrony języków i kultur regionalnych i mniejszościowych, oraz zwraca uwagę, że Unia nie może skutecznie realizować tego celu bez odpowiedniej koordynacji z organami Rady Europy; podkreśla, że najodpowiedniejsze monitorowanie w tej dziedzinie w Europie prowadzone jest na podstawie Europejskiej karty języków regionalnych lub mniejszościowych, która stanowi zasadnicze ogólnoeuropejskie ramy prawne i – aby zagwarantować transmisję języków mniejszościowych – propaguje ich używanie w życiu prywatnym i publicznym, a także ich nauczanie na różnych szczeblach, w tym przez immersję;

42. podkreśla, że Komisja powinna uwzględniać ten monitoring przy określaniu celów, wytycznych finansowych i priorytetów; zaznacza również, że w tym celu należy prowadzić regularne konsultacje między odpowiednimi jednostkami organizacyjnymi Komisji i Rady Europy; uważa, że ściślejsza współpraca między Komisją a Komitetem Ekspertów ds. Europejskiej Karty Języków Regionalnych lub Mniejszościowych pozwoliłaby na lepsze horyzontalne określenie obszarów problemowych w całej UE dotyczących szeregu krajów, a także na znalezienie przy wsparciu UE możliwych rozwiązań;

43. ponawia apel⁽¹⁰⁾ do Komisji i Rady o zacieśnienie współpracy z Radą Europy, aby propagować podstawowe wartości różnorodności kulturowej, dialogu międzykulturowego i zrównoważonego rozwoju terytorialnego mniej znanych celów podróży i zachować przy tym, chronić i odbudowywać dziedzictwo kulturowe i naturalne tych miejsc; wzywa Komisję, by rozważyła przystąpienie UE do rozszerzonego porozumienia częściowego Rady Europy w sprawie szlaków kulturowych; wzywa Komisję i państwa członkowskie do dalszych prac nad identyfikacją i mapowaniem, w tym w formacie cyfrowym, dróg św. Jakuba i pozostałych europejskich szlaków kulturowych Rady Europy oraz do oznakowania szlaków do Santiago de Compostela przecinających kontynent europejski przy użyciu symboli proponowanych przez Radę Europy;

Działania zewnętrzne

44. podkreśla, że ważne jest wzmocnienie spójności i komplementarności działań zewnętrznych UE w zakresie praw człowieka poprzez zwiększoną koordynację między UE, Radą Europy i Organizacją Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE);

45. z zadowoleniem przyjmuje, że w planie działania UE dotyczącym praw człowieka i demokracji na lata 2020–2024 przewidziano ustanowienie partnerstwa z Radą Europy, które ma zapewnić powszechne przestrzeganie wynikających z instrumentów międzynarodowych obowiązków zapobiegania i przeciwdziałania przemocy wobec kobiet i dziewcząt, a także dążenie do przystąpienia do Konwencji Rady Europy o ochronie danych;

46. wzywa UE i Europejski Bank Inwestycyjny, aby zacieśniły sformalizowaną współpracę z Bankiem Rozwoju Rady Europy w takich obszarach jak udzielanie natychmiastowej i długoterminowej pomocy wysiedleńcom i uchodźcom oraz wspieranie realizacji krajowych strategii integracji Romów;

47. sprzyja współpracy między UE a Radą Europy w kwestiach związanych z odpowiedzialnością za działania wojenne, sprawiedliwością i odbudową w następstwie nieuzasadnionej, niesprowokowanej i nielegalnej rosyjskiej wojny napastniczej przeciwko Ukrainie;

Rozszerzenie UE

48. podkreśla, że Rada Europy jest ważnym partnerem UE w procesie rozszerzenia UE, gdyż współpracuje z UE, pomagając krajom kandydującym i potencjalnym krajom kandydującym przeprowadzać reformy i wypełnić unijne kryteria przystąpienia dotyczące stabilności instytucji gwarantujących demokrację, praworządność, prawa człowieka oraz poszanowanie i ochronę mniejszości, a także monitorując postępy w tych dziedzinach; uważa, że należy dalej wzmacniać współpracę między UE a Radą Europy w dziedzinie rozszerzenia, aby stała się bardziej sformalizowana, ustrukturyzowana i systematyczna;

⁽¹⁰⁾ Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 14 grudnia 2022 r. w sprawie realizacji Nowego europejskiego programu na rzecz kultury i strategii UE w dziedzinie międzynarodowych stosunków kulturalnych (Teksty przyjęte, P9_TA(2022)0444).

49. podkreśla ważną rolę Komisji Weneckiej polegającą na pomocy w reformie sądownictwa, sprawowania rządów i procesów wyborczych w krajach kandydujących i potencjalnych krajach kandydujących; podkreśla, że UE powinna bezwzględnie zadbać o to, by kraje kandydujące do przystąpienia przestrzegały na drodze do członkostwa wszystkich zaleceń Komisji Weneckiej;

Współpraca parlamentarna

50. uznaje znaczenie Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy jako swojego partnera, który zainspirował wiele konwencji Rady Europy, tworzących podstawy prawne ochrony praw człowieka w Europie i poza nią (w tym EKPC), i który nadal odgrywa ważną rolę w obronie demokracji i praw podstawowych, kontrolując inne organizacje i wspierając państwa członkowskie w przestrzeganiu standardów praw człowieka;

51. w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje skuteczną współpracę zgromadzeń parlamentarnych OBWE i Rady Europy z Parlamentem Europejskim podczas misji obserwacji wyborów;

52. docenia podstawowe prace Zgromadzenia, które zasługują na to, by poznali je obywatele, i które zyskały szacunek Unii Europejskiej;

53. z zadowoleniem przyjmuje apel Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy ⁽¹⁾ o:

- a) organizowanie regularnych spotkań między odpowiednimi przewodniczącymi, sekretarzami generalnymi i przewodniczącymi komisji, a także między Prezydium Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy a Konferencją Przewodniczących Parlamentu Europejskiego;
- b) organizowanie wspólnych posiedzeń i wspólnych wydarzeń na szczeblu komisji lub delegacji Parlamentu Europejskiego do spraw stosunków z państwami spoza UE;
- c) wzajemne zapraszanie sprawozdawców do wnoszenia wkładu w prace drugiej strony;
- d) wzmocnienie dialogu i koordynacji ze Zgromadzeniem w dziedzinach, które stały się ważnymi wyzwaniem dla społeczeństw europejskich;

54. stwierdza, że w związku z rosnącym znaczeniem demokracji parlamentarnej przewidzianej w traktacie lizbońskim można pogłębić współpracę parlamentarną między UE a Radą Europy i na podstawie art. 223 i 225 Regulaminu Parlamentu proponuje utworzenie delegacji międzyparlamentarnej ds. wzmocnionej współpracy, aby usprawnić proces stanowienia prawa we wspólnych obszarach działalności, prowadzić działania uświadamiające, zapewnić wzajemną wymianę informacji na temat działalności i funkcjonowania drugiej strony, a także przyczynić się do bardziej systematycznego rozpowszechniania informacji oraz bardziej zorganizowanego i regularnego dialogu;

55. wzywa Komisję, aby rozpoczęła przegląd protokołu ustaleń z 2007 r. w celu uwzględnienia nowych kompetencji UE uzyskanych z wejściem w życie traktatu lizbońskiego oraz sformalizowania strategicznego partnerstwa współpracy, które zostało skonsolidowane między obiema instytucjami, w szczególności w dziedzinie praworządności, demokracji i praw podstawowych, w tym praw mniejszości; wyraża stanowisko, że również ten dokument strategiczny powinien zostać wprowadzony w życie i uzupełniony przez przyjęcie dodatkowych porozumień między różnymi organami UE i Rady Europy w sprawie wspólnych działań w konkretnych sprawach;

o

o o

56. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, Agencji Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz Radzie Europy.

⁽¹⁾ Rezolucja Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy 2430 (2022) z dnia 26 kwietnia 2022 r. pt. „Beyond the Lisbon Treaty: strengthening the strategic partnership between the Council of Europe and the European Union” [Wyjść poza traktat lizboński: wzmocnienie partnerstwa strategicznego między Radą Europy a Unią Europejską].